

een vmeten volc en alte ghierich om
and luden goet te besitten. in een volc
datter betrouwet in syn grootmoedic
heit mer bi machamet terquad tūt; si
sint lāt van sirie gheromen. en in die
nueren des coninckliken stads antio
chie. En hi gheboort sijn clerre te halen
den welcke als hi daer gebracht was
seide Corborā. Neet inct en papier en
scrift onsen denotē paeus en de conic
vā parsen dat si moeten behoude een
lanclēuen. een ghesadighe pays. en
landurich lichaē. en datter gheluchi
ghe auontuer ons veel voerpoeto v
lenen moet en ons toe lache nae ofen
wenckhe. wāt ic houde die franfopsen
bestoren binne antiochien. en dat ich
nu heb in mijn bewaren d; casteel d;
daer ouer die stad hāgt. Waer bi ghi
sekerlic moecht weten dat die rumoe
ren die ghi vā hē ghehoert hebt en
sijn soe quaet niet als men se voert seic.
wāt die wolfen is vā sulcher waerde
niet als dien roop groot is die hem v
volghen. Mer wāt ghi gebode hebt
dat ic se alte samen en sond op honden
soudē vā aen en niemāt sparen oft la
ten leue. Nochtā en wilt v teghens
mi niet broertien al pft dat icker veel
vāden besten ouer seynde geuāghen
wāt dan salt noch in uwe wille sijn of
ghyse doden wilt oft niet. Het duncke
ons goet te wesen dat wi se al vāgen
die wi crighē moghen. en dat si beloe
ken bi onshoe de kerstenen te moede
is ope onse gheuanghē werden. Het
salden rīc vā parsen eerlic wesen pft
sake dat die coninc broed van vanc
rūc daer in allendicheit leuet. Te bege
re dat ghi in papse en in ruste leuet en
alle lichaēlike luste volbringhet. ende
oec and soonen moeten v vleent wer

den die de franfopsen alst noot is mo
ghen wecstaen. Die teghewoerdich
uues aensicht en sal ic niet eer sien.
dā als ic slant vā sirie. vā romaniē.
vā vlgatie ond v ghebot sal hebben
ghebracht. Dese woerde sprac Corbo
rā in een houaerdie en vkertheit die
welcke v wandelt sijn in groter stan
den en scottericheit.

In derde capittel des vijffte boecs
vclaert men hoe die moed vā corbo
ram quā tot hē int belegē wat won
derlike woerden dat si hē toe sprac en
voerleide om hē wed tot sinen lande
te trecken. en wat wonderlike disputa
cie si daer ond hē beiden ghehadt heb
ben. en hoe si met onminnen vā hē
ghescheyden is.

Noe dat Corborā alle dese brie
uen hadde doen schriuen soe
is sijn moeder tot hem gheco
men droeuende weenende en vande
tranen seer nescinaect weseende int aē
sichte. En sy ghinc met hē in een hey
melike camer en seide tot hē aldus. O
sone du die daer biste een solaes munt
re outhet en een eenige troest mijns
leuens tot v come ic haestelic v moyt
weseende vā lancheyt des wegges.
ich was in mijn grote stad Aleph doe
ich die leyde mare hoerde vā v doer
die welcke ic alte seer wert vstoert en
bedroeft. want mi was gheseyt hoe d;
ghi veel volc vergadert hebbende.
oerloech aen nemen woudet teghen
die kerstenen. Daer om bin ic haeste
lijc hier ghecomen om te weten vā v
oft dat alsoe is oft niet. Die sone heeft
gheantwoert sijnre moeder segghen
de aldus. Moeder noyt en hebt ghi
waerachtiger ghehoert dan dit en is
E ij

Die moedseide. **O** sone wat bose mē
sche heeft v dien raet ghegeuē. **N**och
en hebstu niet besocht die crachte des
kerstē gods. en̄ bisond die frāloisen
waertsake dat ghy ghelesen hadt die
scrifte der ppheten en̄ ouden wijsen.
ghisout sekerlijc weten dat der kerste
nē god is almachtich. en̄ god bouē al
len gode. **I**st dat ghi vecht teghē den
kerstenen ghi sult vechten teghen ha
ren god en̄ sinen enghelē. mer dat on
wijslicste dat mē doet is. dat mē vecht
teghē den almachtighē. **V**ā dien on
verwinlikē god seit die pphet dauid
Ic salse doe slaen en̄ ic salse wedleuen
dich makē ic sal v slaen en̄ ic sal gesont
maken. hoe lāc sal mijn swaert v̄slin
nen vleysch. **H**et is seer vreeslic teghē
desen te onloghē. die sijn swaert d? he
uet connē scarpen. en̄ gescarpt wesen
de dioncken te maken en̄ dan mitten
dioncken swaerdē die menschen te v̄

nielen. **O** sone dit is die gene die daer
v̄dioncken heeft die coninc vā egiptē
pharo in die rode zee met al sijn volc.
Wie heeft daer onterft **H**eon den coi
ninc vā amorre. en̄ **O**g den conic vā
basan. en̄ alle die rikē chanaan. en̄ he
uetse dē sinen ghegeuen in een erfus
se. **D**ie selue god heeft bewesē hoe lief
dat hi sijn volc hadde. en̄ met hoe gro
ter bescherminghe hijse bewaert. als
hiseit. **D**iet ic sal se ynden mōnē engel
die v voer gaen sal en̄ bewaren v al
toes. **O** merct nu en̄ hoert mijn stem
me. **I**c sal wesen een viāt dinen viāt
den. en̄ die v haten sal ic v̄dioncken. en̄
mijn enghel sal v altoes voer gaē. **O**
sone die god is een viant uwē volcke
want wien hebbē sijn stēme niet ghe
hoert noch wien hebbē sijn wille niet
ghedaen. **H**ier om wt v̄de landen we
den westen heeft hi v̄wert sijn volc te
ghen ons en̄ heeft hē ghegheuen sijn

eynden sal en dat die kerstenen al on-
se laden winne sullen en besitten Die
moeder seide. vā hondt i aer herwaert
soe hebben onse vādē vstaen wt dē
heylighe antwoerde der goden en in
haren loten en wickelen. en int pein-
sen der dieren soe hebbē si beuonden
datter kerstē volc ons ouer comē sou-
den en vwinnen. Voert aen in desen
cōcorderē die wickelaers. gorhelaers
waerlegghers die antwoerde onsen
santē en heylighe. en die scriften der
propheten. indē welken mē seit van
den opganc der sonnē en nedganc en
vande noerden totter zee soe sult we-
sen veynden. en niemant en stont te
ghen v. wi gelouen dat dit altemael
toecomende is. mer wien weten niet
oft nu ghelichien sal oft hier nae. mer
het schijnt datter dē somighe vanden
onsen seer na bliis. want dat bewijst
wel die grote nedlaghe die si dagelic
liden. en oec bewijstet die loep der pla-
neten dē strijt die ghi tegē den kerste-
nen sult hebbē. en daer sal ic v af seg-
ghen die waerheit en dat ic weet van
uwen doot. Na dat ic hoerde dat ghi
ridderen begonst te vgaederē soe heb-
ic met groter naersicheit ondsocht al-
le conste daer ic bi wēt mochte toeco-
mende dinghe die mi mogē vnoet ma-
ken watter ghelien sal. en si comē al
ouer een. als dat niemāt die kerstenē
en sal mogen vwinnen. Die loop der
sterren en der planeten metten astro-
nomien en watmen mettē waerleg-
ghers doersien mach als vāden inge-
wanden der scapen en wilder dieren.
Metten loters heb ic die lotē ouer ge-
leit. en alle comen si ouer een. als dat
die vāsofen die victorie hebbē sullen
en ghi mettē uwen die nedlage. Doe

seide Corboiam tot sijnē moed. hont
af vā desen woerden. wāt metten vā-
sofen sal ic strien als ic aldēerst mach
Als die moeder sach dat si niet en be-
dreef soe en toefde si daer niet langhe
mer si reysde vā daen si gecomē was
en heuet met haer wed omgheuoert
alle die inwelen die si ghecrigen kon-
de. Nu vā dien die hier en tusschen in
die stad gheschiet sijn sullen wi wat v
sacnē en legghē. Die turckē mochten
vū wten castel gaen en wed in. ende
nacht en dach stotē si en woipen met
glauien dē kerstenen en creghe alre
npen volc om mede te vechten alst hē
beliesde. En die kerstenē doerden gro-
ten arbeit die si dagelic deden int we-
derstaen en mochte niet wel hardē.
want daer en was gheen ruste alre
waren si bereit om te vechten. Daer
wert hagel sent en pyle soe veel geso-
ten dat mē die straten niet gebuikē en
mochte. en datter die dake der huisen
mede belast werden. Alle daghe wer-
ter voert castel nieuwe vgaedinge
ghemaect. en diuyl quamen si af en
besponghen dē kerstenen. Nochtā
vanden kerstenē doer die hulpe godi
soe sterker luttel mer vanden haren
bleecker met groten hope. En dit dus
vast lanc duerde soe quā die wicestē
viant. die hōgher ond den kerstenen
en sloecher vā daghe tot daghe veel
ter ned. haer aensichten werden mel-
maect. haer armē werden slap en die
hant beuende. nauwelien mochte
dat cruyt vā dē acide sijn dē en die bla-
derē vā dē bomen en die woutē vā-
den grase lesen. om dit te samen te co-
ken. en dit waren die wicestē moule
die si haddē om te eten. Men vcofste
een lit vā een ezel om. xl. scheillingē.

en een cleen broot cochten daer om
 een bisant. si waren blide dat sy ejels
 paerde oft bussels vleysch crigē mocht
 ten om te eten. **O**ec namen sy die vel
 len deser beeste en coecten se en aten se
Die moederen vā hongher vgaende
 stelden die kindhijns aē haer borsten
 mer seer weinich vōdē si daer in. en
 doer groot ghebier soe stouen sy aen
 die borsten. **H**et gheschiede dat corbo
 ram op een tijt die kerstenen beriep
 te stridē buten der stat aē die side daer
 tcasteel stont. en die kerstenē hē wter
 stat tegen comende en mochten dpe
 sterck bespinghingē der turckē niet
 vdiaghen. om dat die ridderē en pact
 den soe cranc waren vā grooten hon
 gher die sy geleden hadden. **H**ier om
 dochtet dē kerstenen best wēd om indē
 stat te keeren. en als sy dus wēd om
 ter stat vwaert keerden soe werden si
 vā den turckē soe in een ghedrongdē.
 dat hē die poerte te nauwe wert. en si
 werden soe ouer m alcand gheduwet
 dat die sonige te borsten toe gequetst
 waren. **M**er werden die kerstenen vā
 buten en vā binnen seer beuochte en
 nerghe en hadden si ruste en vghin
 ghen oec vā groten hongher. **O**m de
 se dinghē en dier ghelijc soe wāre somi
 ghe vā den ridderen alte seer vwaert.
 en vielen bi nacht ouer de muere om
 wech te comen. si bonden coerden bo
 uen aē die mueren. en alsoe daer afrū
 dende vildē si haer ten beentoe doert
 vleysch en liepē so te voert ter jee wert
 aen. **M**er si dus bid jee quamē so seydē
 si die scipluden dat si vlien soude. wāt
 alle die kerstenē waren doot oft genā
 ghen. **E**n die scippers dit horende wa
 ren alte seer bedroef si brachten haer
 scepen in de jee om hē seluen te treckē

wt die machte der turckē. **D**ese ridderē
 quamen by een graef gheheten steuē
 vā carnotē die wel seer voersichtich
 was in raet te gheue en puntelich vā
 manieren. **D**ese graue was om eenē
 siecē wil daer hi mede becomert was
 gheweken wt. **A**ntiochien in een and
 stat hē toe behoende gheheten alex
 andrea. en gauen hē te kenne in wat
 groter last en vdiert die kerstenē wa
 rent. **D**it dese steuen horede is te paer
 de ghotoghē bouen int geberchte dat
 daer omtrēt die stat lach om seker be
 scheit te vnehmen vā dat gheen dat hē
 die ridds aē brachten. **M**er als hi lach
 die grote menicht der turckē voer die
 stat legghē en die kerstenen daer in
 besloten. soe heeft hi die ridds dier hē
 seiden gheuāghen. en doer grote ane
 te vwaert wesende heeft geuloden en
 comēde tot sijner stat pilgerde hile
 en reet te cōstātinobel waert. **D**ie ker
 stenē beleeghen wesende vwachtedē
 met groter begheere sijn toe comen.
 hopende dat hi metten keiser hē lude
 te baten comen soude in al dat ghene
 dat si behoefden. **D**ese steuen aldre
 sende is ghecomen totter stat philo
 menen. en daer vā t hiden keiser en
 heeft hē heimelice kenne gegheue
 dese woerden seggēde ald. **H**eer kei
 ser die kerstenē indē waerheit hebben
 die stat vā antiochiē in haer gewout
 mer dat casteel datter in die mueren
 staet dat besitten noch die turcken en
 vā buen sijn si vā so veel turcken be
 legghē dattet niet te segghē en is en die
 daer int casteel sijn dpe beuechre vā
 binnen. **M**er wat iller meer af te seg
 ghen sijn si niet doot soe sullen si oute
 moete steruen. wāt haer vitaelgie so
 clepnis dat sy dat lēf niet langhe ont

houden en mogen **H**ier om eerwaer
dighe keiser wilt ghi mi gelouen so ra
de ic v dat ghi niet voert en reys. mer
keert wed om tuwelstadr waert wāt
niet mach den kerstenen met gheen
mēschelike cracht helpē. en waert sa
ke dat ghi dair quaet om den onsen te
ontsette. ten waer heen wond ghi en
wetter m; alle vskaren vslaghe. **D**ie
keiser dit hoende wert alte seer bedro
uet. en dat hē steuen int heimelijc ley
de dat heuet hi sinen princen en raet
liden opēdaerlicte kēnen ghegeuen
Dese waren allegaē seer bedroefte en
hielden niet groter weninghe die ere
quien en wtuaerde der kerstē. **O**n
der die ridderē des keisers was eē rid
der gheheten **S**wpdo die doer sinre
scalcheit seer vheuen was bidē keiser
dese hadde vele gheselschaps niet boe
mōt gehad. doe hi sach dat mē die be
gākenisse der kerstē dede so maec
te hi een maniere vā alte groter droef
heit ende viel in die aerde recht oft hi
doot geweest waer en veynde hē sel
uen oft hi wed ontsponghē hadde vā
der beswinninghe en began alte seere
te screyen. hū doer groef sijn wāghen
metten naghelē. sijn haer cracht hi wt
synē hoefde en vweete se alse daer me
de tot screyen en hi seide. **O** almacht
ghe god waer is nu dīn cracht ist sa
ke dat ghi almachtich sijt. waer om
hebt ghi dit ghehenghet en warē dit
niet v ridder en pelgrē. wat coninc of
keiser heeft dus sijn volc laten vslacn
alsoe vde als hū se heeft mogen helpē
O boemōt die eere der rikē. die crone
der wijsen. die bischap der ridderen. dē
trost der bedroefde. die macht des rid
derschaps. en die paerle des gāsen we
rels. waer om is v al sul ongelucge.

si hiet dat ghi sout legghen on dīe be
sporinghe der turckē. **O**ch och waer
om is mi gegont nae dīe lenen. **O** al
machtige god is dit waer dat die bloe
ste graue geseit heeft. wie sal dan den
wech dīns grafs volbringhē. waer o
sijn dīn knecht dus vmoert. **O** boe
mont waer is nu dat gheloue dat ghi
hadt in uwen ghesontmaker ihū xpō
O keiser. o heerlike ridder die daer m;
mi heseit die wtuaert deser mānen.
wie soude gheloue dat sulken groten
ridder schap soude hebbē mogen vgaen.
Doerwaer hadden si int midden on dī
al volc vā oeffen gheweest en vā hē
liden omuanghen si en soudē voer
hē allen niet vslaghen geweest sijn si
en soudē hē seluen eerst ghewroken
hebbē. **M**er nu hadde si die stad daer
si hē seluen in hadden moghē bescheer
men. en si sijn dus vnielt. **O** heer ke
ser weet sekerlicst laet dat die turckē
die kerstē al vslaghen hebben so en
is haer dīn niet veel gebleue **H**ier om
en vteest niet der waert te reisen. wāt
ghi mocht antiochie niet we dīgē. **D**ie
keiser soude desen raet hebben gedaē
mer hi gheloeftē die loghenachtighe
woerde des grafs te seer. ald? nā hū
voer hē wed om te reysen en dat lant
vā bulgarie te destrueren. op dat die
turcken of si daer int lant quamen n;
vinden en soude. **N**ette keiser is gwi
do en alle die and heren en dat gemeē
volc wed om ghereys. want voert te
reysen en doisten si niet beslaen. **A**ld?
sijn die kerstē die daer in antiochiē
waren gebleuen sond alle troest der
mensche en hebben xxv. daghen lanc
niet groten hōgher en katiueit m;
ten swaerde sond ophouden tegheus
die viādē gheuochten